

POSTANOWIENIE

Dnia 13 marca 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z powództwa H.P.

przeciwko PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 13 marca 2012 r.,

skargi strony pozwanej o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego

wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 28

czerwca 2011 r.,

odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania.

Uzasadnienie

W sprawie o dodatek stażowy Sąd Okręgowy wyrokiem z 28 czerwca 2011 r. oddalił apelację pozwanego (skarżącego) od wyroku Sądu Rejonowego z 24 marca 2011 r., który zasądził powodowi od pozwanego taki dodatek w kwocie 1.985,40 zł za okres do 1 marca 2009 r. do 28 lutego 2011 r., z odsetkami. Sądy uznały, że ograniczenie wysokości dodatku stażowego wprowadzone prawem płacowym nie było skuteczne, gdyż pierwotne warunki w zakresie prawa do dodatku stażowego nie zostały wypowiedziane mimo zmiany na niekorzyść prawa płacowego ani nie zostały zmienione w drodze porozumienia stron, stąd powód zachował do nich prawo i dlatego należało mu zasądzić wyrównanie wynagrodzenia z tytułu dodatku stażowego.

W skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego z 28 czerwca 2011 r.), pozwany zarzucił, iż został wydany z

naruszeniem podstawowych zasad porządku prawnego poprzez rażące naruszenia przepisów postępowania, tj. art. 382 k.p.c. Skargę oparto na naruszeniu przepisów postępowania art. 233 § 1 w związku z art. 382 oraz 328 § 2 k.p.c. poprzez nierozpoznanie apelacji wskutek oparcia rozstrzygnięcia o inne ustalenia, niepoczynione przez Sąd pierwszej instancji, tj. ustalenia które nie dotyczyły sporu pomiędzy stronami. W uzasadnieniu podano, że przedmiotem sporu pomiędzy stronami było roszczenie o zapłatę 1.985,40 zł skierowane przez powoda H. P. przeciwko pozwanemu PKP PLK SA Zakład Linii Kolejowych. Z uzasadnienia wyroku objętego skargą wynika, że Sąd Okręgowy rozstrzygnął sprawę biorąc za podstawę ustalenia nie dotyczące stron sporu, tj. ani powoda H. P., ani też pozwanego PKP PLK SA Zakładu Linii Kolejowych. Strony przywołane w uzasadnieniu wyroku wskazane są: jako powód E. P., jako pozwany PKP Cargo S.A. Większość ustaleń faktycznych dotyczących stosunku pracy (daty czynności prawnych skutkujących zmianami warunków pracy i płacy) zasadniczych dla oceny sporu, pozostaje w rażącej sprzeczności z dokumentami zawartymi w aktach osobowych powoda, które stanowiły główną część materiału dowodowego zebranego w sprawie IV .../11. Powyższe polega też na wskazaniu, że wcześniej powód wytoczył powództwo o dodatek stażowy w sprawie sygn. akt IV P .../09 – co nie miało faktycznie miejsca. Przedstawione okoliczności uzasadniają zarzut oczywistego naruszenia przepisów postępowania wskazanych w podstawie skargi. Sąd drugiej instancji oddalił apelację pozwanego bez rozpoznania materiału dowodowego zebranego przed Sądem I instancji naruszając art. 382 k.p.c. co znajduje potwierdzenie w treści uzasadnienia wyroku. Okoliczności te wskazują na nierozpoznanie sprawy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga jest oczywiście bezzasadna, dlatego odmówiono przyjęcia jej do rozpoznania (art. 424⁹ k.p.c.).

Skargę rozpoznaje się tylko w granicach jej podstaw, które wyznaczają zarzuty naruszenia przepisów prawa i ich uzasadnienie (art. 424¹⁰ k.p.c. w związku z art. 424⁵ § 1 pkt 2 k.p.c.).

Skarga w swej podstawie (art. 424⁵ § 1 pkt 2 k.p.c.) stawia tylko zarzuty naruszenia przepisów prawa procesowego. Nie są to zarzuty, które pozwalałyby stwierdzić, że objęty nią wyrok jest niezgodny z prawem.

Nieuprawniona jest teza skargi, że nie została rozpoznana apelacja „wskutek oparcia rozstrzygnięcia o inne ustalenia, niepoczynione przez Sąd I instancji, tj. ustalenia, które nie dotyczyły sporu pomiędzy stronami”, gdyż nie uzasadniają jej zarzuty wskazane w podstawie skargi.

Apelacja została rozpoznana, wszak Sąd ją oddalił. W uzasadnieniu podzielił ustalenia faktyczne i rozważania prawne Sądu pierwszej instancji. Postępowanie było dwuinstancyjne i w apelacji od wyroku Sądu pierwszej instancji skarżący nie przedstawiał takich zarzutów jak w obecnej skardze. Owszem kwestionował ustalenia dotyczące zmiany zasad wynagrodzenia w indywidualnym stosunku pracy powoda, ale nie wyprowadzał takiej treści sporu jak w skardze. W szczególności nie było sporu, że powód był pracownikiem pozwanego, zatem toczył się spór o dodatek stażowy zakończony wyrokiem objętym skargą. Skoro nie kwestionuje się ustalenia o braku zgody powoda na zmianę jego indywidualnych warunków płacowych dotyczących dodatku stażowego, to o rozstrzygnięciu Sądu drugiej instancji zdecydowało prawo materialne, a w odniesieniu do tego prawa skarga nie stawia żadnych zarzutów. Jeżeli więc Sąd Okręgowy nie przeprowadził innego postępowania dowodowego i nie zmieniły się strony od początku postępowania, wszak pozwany nie zarzuca, iż nie był stroną pozwaną w sprawie, to oddalenie jego apelacji oznacza w istocie podzielenie rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji. Z tych względów wadliwość uzasadnienia wyroku polegająca na wskazywaniu w nim innego podmiotu niż pozwany, nie uzasadniałaby stwierdzenia niezgodności wyroku z prawem.

Skarga wskazuje na mankamenty uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego, które mają świadczyć o tym, że wydany wyrok jest sprzeczny z art. 233 § 1 w związku z art. 382 oraz 328 § 2 k.p.c.

Tymczasem przepis art. 233 § 1 k.p.c. bezpośrednio dotyczy oceny dowodów i dlatego nie może być podstawą skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Zgodnie bowiem z art. 424⁴ zdanie drugie

k.p.c. podstawą skargi nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów.

Z kolei art. 328 § 2 k.p.c. nie może być uznany za zasadną podstawę takiej skargi, dlatego że uzasadnienie sporządza się już po wydaniu wyroku i z tej przyczyny nawet ewentualne naruszenie tego przepisu nie ma wpływu na wynik sprawy. Potwierdza to przepis art. 398¹⁴ k.p.c., jako że nawet skarga kasacyjna podlega oddaleniu jeżeli zaskarżone orzeczenie mimo błędnego uzasadnienia odpowiada prawu. Wadliwość uzasadnienia wyroku nie wystarcza też w przypadku skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Oczywiście zgodzić należy się, że taka wadliwość występuje, gdyż sentencja wyroku odnosi się do skarżącego jako pozwanego i apelującego (czyli do PKP Polskie Linie Kolejowe SA Zakład Linii Kolejowych), natomiast uzasadnienie wyroku wskazuje PKP Cargo SA w Warszawie W. Zakład Spółki jako pozwanego. Niemniej o wiążącym zakresie rozstrzygnięcia (art. 365 i 366 k.p.c.) decyduje sentencja wyroku a nie jego uzasadnienie. Z tej samej przyczyny nie jest istotnym argumentem twierdzenie, że „większość ustaleń faktycznych dotyczących stosunku pracy (daty czynności prawnych skutkujących zmianami warunków pracy i płacy) zasadniczych dla oceny sporu, pozostaje w rażącej z sprzeczności z dokumentami zawartymi w aktach osobowych powoda, które stanowiły główną część materiału dowodowego zebranego w sprawie IV .../11”; także dlatego, że nie można tego zweryfikować, gdyż dotyczy to określonej oceny dowodów i ustalenia faktycznego (co nie może być podstawą skargi – art. 424⁴ zdanie drugie k.p.c.), pomijając, że twierdzenie to poprzestaje na hasłowym zarzucie, bez odniesienia do konkretnych dowodów i przeciwnych im ustaleń.

Odnosi się to również do zarzutu naruszenia art. 382 k.p.c., gdyż przepis ten byłby naruszony w przypadku orzeczenia z pominięciem materiału zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym. Sąd drugiej instancji wyraźnie podał w uzasadnieniu, że podziela ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji, natomiast w skardze nie wskazuje się, iżby Sąd Okręgowy pominął w orzekaniu materiał zebrany w postępowaniu apelacyjnym. Ważniejsze jest jednak stwierdzenie, że przepis art. 382 k.p.c. w istocie dotyczy podstawy

faktycznej wyroku, a jak wskazano podstawą skargi nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 424⁴ zdanie drugie k.p.c.).

Lektura uzasadnienia wyroku nie potwierdza zarzutu, iżby zamiast do powoda odnosiło się do innej osoby E. P. W uzasadnieniu w ogóle nie wymienia się takiej osoby. Powodem wskazanym w uzasadnieniu jest powód H. P. Wprawdzie w uzasadnieniu wyroku jest zapis o wytoczeniu przezeń wcześniej powództwa w sprawie sygn. akt IVP .../09, co według skarżącego nie miało miejsca, to jednak taka argumentacja skarżącego - nawet gdyby była prawdziwa, tzn. że powód nie wytoczył wcześniej powództwa - nie podważa wyroku, gdyż Sąd odwołał się do uprzedniego powództwa tylko dla umocnienia tezy o braku zgody powoda na zmianę prawa do dodatku stażowego. Zgoda (oświadczenie woli – art. 60, 61 k.c.) lub jej brak są zaś elementem stanu faktycznego i jako taki nie może być podważany w skardze (art. 424⁴ zdanie drugie k.p.c., a także art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c. w związku z art. 424¹² k.p.c.).

W skardze można było rozważać też brak wskazania wyraźnego przepisu prawa, z którym zaskarżone orzeczenie jest niezgodne. Wymóg taki wynika z art. 424⁵ § 1 pkt 3 k.p.c., a brak w tym względzie wymaga odrzucenia skargi na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c. Może to być wątpliwie, bo w części wstępnej skarga podaje, że wyrok został wydany „z naruszeniem podstawowych zasad porządku prawnego poprzez rażące naruszenia przepisów postępowania, tj. art. 382 k.p.c.”. Tym bardziej, że przepis ten dotyczy warstwy faktycznej sprawy, i skoro - jak wskazano - nie może być podstawą skargi ze względu na ograniczenia z art. 424⁴ zdanie drugie k.p.c., to tym samym nie można przyjąć, że może być wskazany jako przepis prawa, z którym zaskarżone orzeczenie jest sprzeczne – art. 424⁵ § 1 pkt 2 k.p.c. Granice postępowania dowodowego stanowi wszak dwuinstancyjne postępowanie dowodowe przed sądami powszechnymi pierwszej i drugiej instancji. Reguła ta dotyczy skargi kasacyjnej (art. 398³ § 3 k.p.c. i art. 398¹³ § 2 k.p.c.), zatem tym bardziej skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia (art. 424¹² k.p.c.). Sąd Najwyższy jest sądem prawa i w trybie skargi nie zajmuje się ustalaniem (weryfikowaniem) faktów.

Dla skargi zasadniczo znaczenie ma naruszenie prawa materialnego. Wszak szkoda warunkująca postępowanie ze skargi o stwierdzenie niezgodności z

prawem prawomocnego orzeczenia wynika z naruszenia prawa materialnego (umowy, ustawy) i pozytywne orzeczenie o niezgodności wyroku z prawem ma służyć dla uzyskaniu kompensaty szkody wynikającej z naruszenia tego prawa (art. 77 ust. 1 Konstytucji RP i w art. 417¹ § 2 k.c.). Istota tej skargi polega na wykazaniu, że skarżony nią wyrok został wydany niezgodnie z prawem i że z takiej bezprawności wyroku wynikała szkoda. Tymczasem skarżący w ogóle nie kwestionuje, że był pozwany w sporze sądowym z powodem o dodatek stażowy i że w pierwszej instancji rozstrzygnięcie określające strony postępowania było prawidłowe, stąd przy oddaleniu jego apelacji, błąd w uzasadnieniu wyroku co do strony pozwanej nie może mieć wpływu na niezgodność wyroku z prawem.

Innymi słowy koncentrowanie się w skardze tylko na wadliwościach uzasadnienia wyroku i ograniczenie zarzutów procesowych tylko do tej kwestii, uprawnia stwierdzenie, że skarga jest oczywiście bezzasadna i dlatego nie może być przyjęta do rozpoznania na podstawie art. 424⁹ k.p.c.

Skarga musiałaby wskazać i wykazać sprzeczność wyroku z prawem materialnym, a tego nie czyni. Wszak zasądzono wyrównanie dodatku stażowego na podstawie określonego prawa płacowego, za określony czas oraz w określonej kwocie. Rozstrzygnięcie oparte jest na stwierdzeniu, że zmiana prawa płacowego nie mogła pogorszyć warunków płacowych powoda. Co ważniejsze, że było konieczne wypowiedzenie zmieniające lub porozumienie stron dla zmiany dodatku stażowego, a tych nie było.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji (art. 424⁹ k.p.c.).